

Valsts ieņēmumu
dienests

Fiziskās personas gūto ienākumu pārbaude saskaņā ar likumu “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”

VID pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbažu rezultātiem, kā arī citu VID rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

Ja iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja taksācijas gadā deklarētie ienākumi vai VID rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā un minēto izdevumu avots nav VID rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) vai iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītie iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja ienākumi attiecīgajā taksācijas gadā, pirmstaksācijas gadā un pirms pirmstaksācijas gadā, **VID sagatavo** VID rīcībā esošo **informāciju** par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu un **kopā ar papildu deklarāciju par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu** (turpmāk – papildu deklarācija) par taksācijas gadu (pielikums) **nosūta** iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājam **aizpildīšanai**.

Nepieciešamības gadījumā VID var pieprasīt papildu deklarācijas par pirmstaksācijas gadu un pirms pirmstaksācijas gadu.

Pieprasījums par papildu deklarācijas iesniegšanu **nav administratīvais akts**, tādējādi uz to nav attiecināmas Administratīvā procesa likuma normas, t.i., minētais pieprasījums nav apstrīdams normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Maksātājs saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 22. panta trešās daļas nosacījumiem pieprasīto papildu deklarāciju VID iesniedz personiski **ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas veidlapas saņemšanas** vai, ja maksātājs ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas veidlapas saņemšanas ir iesniedzis VID pamatotu iesniegumu, – citā VID noteiktajā termiņā. Citu papildu deklarācijas iesniegšanas termiņu var noteikt, ja deklarācijas aizpildīšanai nepieciešama informācija, kuru nav iespējams iegūt 30 darbdienu laikā, vai ja maksātājs slimības, komandējuma vai citu pamatotu iemeslu dēļ nevar to iesniegt noteiktajā termiņā. VID noteiktais papildu deklarācijas iesniegšanas termiņa pagarinājums nedrīkst pārsniegt 90 dienas no papildu deklarācijas pieprasīšanas dienas.

Tiek uzskatīts, ka nodokļu maksātājs papildu deklarācijas veidlapu ir saņēmis **septītajā dienā pēc sūtījuma nodošanas pastā**, ja tā ir nosūtīta pa pastu (ierakstītā pasta sūtījumā), vai **otrajā darba dienā pēc tās ievietošanas VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā**, ja tā ir nosūtīta, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

Papildus deklarācijas iesniegšanas termiņā **neieskaita** laikposmu, kurā nodokļa maksātājs objektīvu un dokumentāri apstiprinātu apstākļu dēļ (piemēram, atrašanās slimnīcā, uzturēšanās ārvalstīs) nevar iesniegt pieprasīto deklarāciju likumā noteiktajā termiņā.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs papildu deklarācijai pievieno dokumentus, kas apliecina ienākumu izcelsmi, to struktūru un īpatnības, kā arī citu informāciju, kuru tas uzskata par nepieciešamu sniegt VID pirms ienākuma aprēķina.

Ja nodokļu maksātājs nesniedz informāciju par personisko vajadzību izdevumu apmēru, tad ar maksātāja un viņa ģimenes personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu novērtējumu VID nosaka atbilstoši [likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22. panta sestajā daļā](#) noteiktajam.

Tā kā papildu deklarācijas iesniegšana nodokļu maksātājam noteiktajā termiņā ir nodokļu maksātāja pienākums ([likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 3.punkts](#)), tad **par papildu deklarācijas neiesniegšanu var tikt piemērota administratīvā atbildība saskaņā ar [likuma "Par nodokļiem un nodevām" 142. panta pirmo daļu](#)**.

Pamatojoties uz papildu informāciju, kas sniegta papildu deklarācijā un/vai gada ienākumu deklarācijā, fiziskās personas paskaidrojumos, dokumentāros pierādījumos, atkārtoti tiek izvērtēti fiziskās personas ienākumi un izdevumi. Ja analīzes rezultātā **netiek gūta pārliecība**, ka fiziskās personas deklarētie ienākumi varēja segt viņa izdevumus, un pastāv risks, ka izdevumi pārsniedz deklarētos ienākumus un nodokļi nav aprēķināti un maksāti pilnā apmērā, **tiek lemts par nepieciešamību veikt nodokļu auditu** un uz aprēķinu pamata noteikt apliekamo ienākumu un nodokļa summu.

Audita laikā nodokļu administrācija pārbauda papildu deklarācijā norādīto datu ticamību un pareizību, kā arī noskaidro apstākļus, faktus, kas pamato papildu deklarācijā uzrādītās ziņas, tajā skaitā skaidrās naudas uzkrājumus. Nodokļu maksātājs parasti tiek lūgts iesniegt dokumentārus pierādījumus, informāciju par faktiem un apstākļiem, kas apliecina papildu deklarācijā norādītās ziņas.